

DRŽAVNA VZREJNA KOMISIJA ZA BELGIJSKE OVČARJE
VZREJNI PRAVILNIK ZA PASMO BELGIJSKI OVČAR

1. člen

Vzrejni pravilnik za pasmo belgijski ovčar (v nadaljevanju Pravilnik) povzema in dopolnjuje določila Pravilnika o strokovnem delu KZS in Pravilnika FCI o vzreji pasemskih psov – **se zamenja z: Vzrejni pravilnik za pasmo belgijski ovčar (v nadaljevanju Pravilnik) povzema in dopolnjuje določila Pravilnika o strokovnem delu KZS in Pravilnika FCI o vzreji pasemskih psov, ob upoštevanju veljavne zakonodaje Republike Slovenije o Zaščiti živali.** Pravilnik določa predvsem posebne zahteve za vzrejo psov pasme belgijski ovčar, sicer pa veljajo splošna določila obeh omenjenih pravilnikov **in zakonskih zahtev.**

2. člen

Za vzrejo psov pasme belgijski ovčar v Sloveniji je pristojna Državna vzrejna komisija za belgijske ovčarje. Sestavljena je iz najmanj petih članov. Dva člana vzrejne komisije morata biti sodnika za ocenjevanje dela športnih psov, ki izpolnjujeta pogoje za ocenjevanje preizkusa značaja, **en član vzrejne komisije pa je predstavnik pasemskega društva – SE ODSTRANI !**

3. člen

Vzrejni pravilnik temelji na določilih:

- Pravilnika o strokovnem delu KZS;
- Zakona o zaščiti živali;
- Pravilnika o zaščiti hišnih živali.
- Za vprašanja, ki jih ne opredeljuje ta pravilnik, veljajo določila pravilnika o strokovnem delu KZS in pravilniki FCI s področja vzreje.

4. člen

Vzrejna komisija:

- vodi vzrejo v skladu s standardom pasem;
- organizira vzrejne preglede;
- skrbi za strokovno izobraževanje sodniških pripravnikov in vzrediteljev;
- preverja zadovoljivost pogojev vzreje. Osnovni zahtevi sta: pravilna oskrba legla in stik z ljudmi. Za preveritev stanja se lahko pooblasti vzrejnega referenta.

Vzrejna komisija, kot strokovno **telo kluba – zamenja s Strokovni organ KZS**, je na razpolago vzrediteljem glede vseh vprašanj v zvezi z vzrejo in sicer na ozemlju celotne države.

Vzrejni pregledi, srečanja vzrediteljev, predavanja in informacije spadajo k osnovam svetovanja.

Od vzrediteljev pričakujemo upoštevanje nasvetov, priporočil in opozoril VK.

Vzreditelj naj zbira tudi informacije glede ocen zunanosti, razstav psov, se udeležuje predavanj in študira literaturo o pasmi, ki jo vzreja, da bi na ta način pripomogel k boljši kakovosti vzreje.

5. člen

Vzrejni referenti so dolžni sodelovati s VK.

Dolžnosti vzrejnega referenta so:

- da z nasveti pomaga vzreditelju;
- da po opravljenem pregledu legla pošlje original prijavo legla VK;
- da obvesti VK o eventualni netipičnosti mladičev ali drugih nepravilnostih v leglu.

6. člen

Vzrejna komisija organizira 2 vzrejna pregleda v tekočem letu, po potrebi tudi več.

Za udeležbo na vzrejnem pregledu se morajo udeleženci predhodno **praviloma – odstraniti** prijaviti.

Obvestilo za vzrejni pregled (v nadaljevanju VP) je objavljeno v reviji Kinolog, lahko tudi na spletni strani KZS, nove lastnike a se lahko obvesti tudi s posebnim obvestilom.

Na vzrejnem pregledu lahko VK **pripravi – zamenja z organizira** tudi telesno ocenjevanje.

Psa, ki se zaradi opravičenega razloga vzrejnega pregleda ne more udeležiti, lahko vzrejna komisija izredno telesno oceni in vzrejno pregleda. Stroške izredne ocene in izrednega pregleda, ki ga opravijo **najmanj trije člani VK – se zamenja z najmanj dva člana**, nosi lastnik psa.

Na vzrejnem pregledu morajo **sodelovati najmanj trije člani VK – se zamenja z morata sodelovati najmanj dva člana VK** Odločitev VK na VP je dokončna. Zoper odločitve VK ni pritožbe, razen, če so kršena pravila tega Pravilnika in Pravilnika o strokovnem delu KZS. Pritožba se poda v pisni obliki pred zaključkom vzrejnega pregleda. Odgovor na pritožbo mora dati VK v 30 dneh od vzrejnega pregleda in je dokončna.

7. člen

Pogoji za pristop k vzrejnemu pregledu:

1. potrdilo o cepljenju proti steklini (modra knjižica), **od zadnjega cepljenja mora preteči vsaj en mesec in ne več kot eno leto – se odstrani**
2. veljaven rodovnik KZS ali **druge organizacije – se zamenja z pasemske kinološke organizacije članice FCI** (original in kopija rodovnika), uvoženi psi pa morajo biti pred pregledom vpisani v SLR;
3. psi morajo biti čipirani v deželi izvora in imeti čitljivo tetovirno številko, če jo pes ima;
4. original in kopija vzrejne knjižice ali kartonček, če jo pes že ima;
5. fotokopija telesne ocene (če jo pes že ima). Oceno zunanosti lahko pes pridobi neposredno pred vzrejnim pregledom;
6. original in kopija izvida obveznega slikanje kolkov in komolcev;
7. original in kopija delovne knjižice z opravljenim minimalno B – BH (priznava se samo izpit opravljen v Sloveniji). Za uvožene pse, ki imajo opravljen višji delovni izpit, **pa se prizna ta izpit – se zamenja z se prizna nostrificiran izpit s strani KZS**
8. veljavna članska izkaznica z nalepko KZS o plačani članarini za tekoče leto. Nečlani plačajo dvojno pristojbino.

8. člen

Na presojo o primernosti psa za vzrejo vpliva:

- ocena preizkusa značaja
- telesna in psihična sposobnost za vzrejo
- skladnost eksternih lastnosti psa s standardom

9. člen

Najmanjša starost psa/psice za udeležbo na VP je 15 mesecev, s tem, da vzrejno dovoljenje velja od 18. meseca starosti pregledanega psa/psice dalje.

10. člen

Vzrejnega pregleda se lahko udeležijo psi s telesno oceno najmanj DOBRO (3).

Slikanje kolkov in komolcev **je obvezno pod sedacijo (kar mora biti razvidno iz izvida) v standardnem položaju, pri za to usposobljenih veterinarjih – se odstrani in zamenja z »se opravi pri pooblaščenem veterinarju, odčitek rentgenskega posnetka pa opravi certificirana veterinarska fakulteta.** Končna še dovoljena stopnja kolčne displazije je B.

11. člen

Vzrejno dovoljenje (v nadaljevanju VD) velja dve leti. Podaljšanje vzrejnega dovoljenja je možno samo ob ponovni privedbi psa na vzrejni pregled.

VD začne veljati, ko je pes dopolnil predpisano minimalno starost.

Vzrejno dovoljenje preneha:

- če se ne podaljša,
- če se ga na osnovi določil pravilnika odvzame;
- **če se na podlagi DNK preiskav ugotovijo nepravilnosti v nasprotju z omenjenimi pravilniki in zakonodajo**

Če pes na dan vzrejnega pregleda nima vseh zahtevanih dokumentov, VK izda vzrejno dovoljenje šele, ko lastnik dostavi vse potrebne dokumente.

12. člen

Za vzrejo je dovoljeno uporabljati samo zdrave pse.

VK ovrednoti primernost psa za vzrejo z naslednjimi ocenami:

- PRIMEREN ZA VZREJO (A)
- **POGOJNO PRIMEREN ZA VZREJO (B)**
- VZREJNA PREPOVED (C)

13. člen

Vsem psom, ki se bodo uporabljali v vzreji, je potrebno na vzrejnem pregledu ob prisotnosti vzrejne komisije, ki potrdi istovetnost psa, odvzeti vzorec za DNK analizo. Vzorec odvzame za to delo imenovan veterinar ali veterinarski tehnik. Vzorce potem pošlje na analizo v pogodbeni laboratorij. Stroške odvzema in analize krije lastnik psa – **celoten člen se zamenja z:**

Vsem psom, ki se bodo uporabljali v vzreji, mora pooblaščen veterinarska ustanova (Veterinarstvo Trstenjak) pred udeležbo na vzrejnem pregledu, po preverjanju istovetnosti psa (rodovnik – mikročip) odvzeti vzorec za DNK analizo, lastniku pa na originalnem rodovniku izda potrdilo o odvzemu vzorca za potrebe udeležbe na vzrejnem pregledu. Pooblaščen veterinar vzorec pošlje na analizo v pogodbeni laboratorij v Nemčiji. Stroške odvzema in analize krije lastnik psa.

14. člen

Vzrejno prepoved dobijo psi, če so na vzrejnem pregledu ugotovljene naslednje hibe:

- **nepopolno spolovilo – zamenja z kriptorhizem, monorhizem**
- nepravilen ugriz, **nepopolno zobovje**
- izrazita plahost, nemirnost ali popadljivost
- hibe, ki so v standardu navedene **kot izključitvene – zamenja z diskvalifikacijske**
- gluhost
- nemost
- znani prenašalci prirojenih hib
- kolčna displazija C ali slabše
- komolčna displazija I ali slabše
- neopravljen ali negativno ocenjen preizkus značaja.

15. člen

Pse in psice se v vzreji lahko uporabi od starosti 18 mesecev dalje. VK izjemoma lahko dovoli odstopanja. Psice parimo do dopolnjenega 8 leta starosti, pse pa dokler imajo normalen spolni nagon in ustrezno kondicijo.

Psica ima lahko praviloma eno leglo v koledarskem letu. **Dodamo – Pri tem je potrebno upoštevati določila zakonodaje s področja zaščite živali (obvezen premor v obdobju 290 med dvema legloma)**

V leglu se ji dovoli obdržati vse zdrave in pasemsko tipične mladiče.

Izjeme po predhodni pisni prošnji obravnava in potrdi VK, ki določi tudi pogoje.

16. člen

Vzreditelj je oseba, ki je lastnik psice v času kotitve. Vzreditelj mora imeti stalno bivališče v republiki Sloveniji, vzrejna žival pa mora biti vpisana v SLR.

V primeru, ko lastnik odstopi psico drugi osebi v namen vzreje, je potrebno ob prijavi paritve oz. legla predložiti tudi **originalni** pisni dogovor o prenosu pravice do vzreje. V dogovoru morajo biti navedene pravice in obveznosti obeh oseb, in naveden čas, v katerem mora začasni lastnik vrniti psico in njene dokumente prvotnemu lastniku. V primeru, da gre za psico iz druge države, jo je potrebno pred leglom vpisati v SLR in VK mora opraviti vzrejni pregled, pooblaščen oseba pa odvzeti vzorec za DNK analizo. Enako velja tudi za odstopno pravico za psa plemenjaka.

17. člen

Čipiranje mladičev se opravi do 8. tedna starosti mladičev, pred oddajo le teh v nove domove.

Čipiranje opravi veterinar ob **prvem** cepljenju proti kužnim boleznim. **Mladiči morajo biti ob oddaji novim lastnikom, najkasneje pa do starosti treh mesecev, ustrezno označeni (čipirani)**

18. člen

Vzreditelj lahko pari psico le z ustreznim plemenjakom, ki si ga lahko izbere sam, o izbiri pa mora pravočasno obvestiti VK. Izbrani plemenjak mora imeti narejen DNK profil, prav tako pa mora biti vzorec deponiran pri eni od institucij, kjer je na voljo za morebitni test starševstva. Plemenjak mora imeti vzrejno dovoljenje matične, ali pasemske kinološke organizacije, ki je članica FCI.

Lastnika para za paritev predvidenih psov sta se dolžna pred paritvijo prepričati, ali so izpolnjeni vsi predpisani administrativni pogoji v zvezi s paritvijo.

Praviloma se smejo pariti psi-psice, ki niso v sorodu vključno do tretje generacije.

Parjenje v sorodstveni zvezi lahko odobri VK na prošnjo vzreditelja, ki mora biti poslana VK pred planirano paritvijo in v kateri mora biti navedeno, s kakšnim namenom in kaj pričakujemo v takšni kombinaciji.

Vzreditelj mora prijaviti paritev najkasneje v dvajsetih dneh po opravljeni paritvi na predpisanem obrazcu (PRIJAVA PARITVE) in ga dostaviti VK. Pri paritvah v drugih državah mora priložiti še fotokopijo rodovnika tujega plemenjaka, fotokopijo njegove ocene zunanosti in vzrejnega dovoljenja ter vse podatke o opravljenem DNK profilu.

Priporočljivo je, da se glede skočnine dogovorita lastnika psa in psice pred paritvijo pisno ter tudi o ponovitvi eventualno neuspele paritve v primeru, da se skočnina plača neposredno ob paritvi.

Vzreditelj mora skupaj s vzrejnim referentom izpolniti prijavo legla na predpisanem obrazcu (PRIJAVA LEGLA) v 4 izvodih, ki jih vzrejni referent najkasneje v 30 dneh dostavi na KZS. Tudi v primeru, da legla ni, vzreditelj o tem obvesti VK.

19. člen

Dolžnosti vzreditelja so:

- Da skrbi za dobro zdravstveno in kondicijsko stanje psice, vitalnost mladičev, ter njihove optimalne nastanitvene in zoohigienske razmere.
- Da skrbi za kvalitetno vzrejo, skrbno neguje ter hrani mladiče in jih primerno socializirane pripravi za oddajo novim lastnikom.
- Da pred oddajo mladičev očisti mladiče vseh notranjih in zunanjih zajedavcev in poskrbi za vsa potrebna preventivna cepljenja mladičev.
- Da pri vzreji upošteva vse predpise in sklepe VK;
- Da sodeluje z VK in vzrejnim referentom;
- Da v predpisanem roku in v celoti poravnava vse svoje finančne obveznosti;
- Da vzreja mladiče s priznanim in veljavnim rodovnikom KZS, ne sme pa vzrejati psov brez rodovnika katere koli pasme.
- Prodaja mladičev preko preprodajalcev in trgovcev psov ni dovoljena.
- Da se udeležuje vseh izobraževalnih prireditev, ki jih organizira VK, društvo ali KZS;
- Da takoj po prodaji obvesti VK in KZS o naslovih novih lastnikov mladičev.

20. člen

Dolžnosti lastnika plemenjaka so:

- Da skrbi za dobro zdravstveno in kondicijsko stanje psa
- Da upošteva vse predpise in sklepe s področja vzreje, ki jih določi vzrejna komisija in KZS.

21. člen

Prepoved vzreje oz. preklic že izdanega VD lahko izreče vzrejna komisija:

- Če ugotovi, da je pes nosilec dednih generativnih napak
- Če se ugotovi, da je bila paritev samovoljna, s partnerji, ki ne ustrezajo vzrejnim določilom
- Če se ugotovi, da je pes v zelo slabem kondicijskem ali zdravstvenem stanju ali nima ustreznih nastanitvenih in zoohigijskih razmer.
- Če v predpisanem roku in v celoti ne poravnava vseh finančnih obveznosti.

22. člen

VK lahko v primeru neupoštevanja določb 19. člena in 20. člena tega pravilnika izreče varstveni ukrep prepovedi vzreje, ki lahko traja od enega do petih let.

Prepoved vzreje, ki jo izreče VK je v izjemnih primerih lahko tudi trajna, če jo na predlog VK potrdi pristojni organ KZS.

Lastniki psov morajo VK sporočiti vsako spremembo lastništva; v primeru da tega ne storijo, VD ni veljavno.

Neupoštevanje vzrejnega pravilnika se kaznuje v skladu s Disciplinskim pravilnikom KZS.

23. člen

Za izdajo VD morajo na VP psi uspešno opraviti tudi oceno značaja po spodnjem pravilniku.

PRAVILNIK IN OPIS VAJ, KI SE BODO IZVAJALE NA OCENI ZNAČAJA:

Prvi sklop vaj na vzrejnem pregledu se imenuje SOCIALNOST. Pri teh vajah ugotavljamo socialne spretnosti in sposobnosti posameznega psa. Potek vaj sledi takole:

- Po prijavi ocenjevalcu in uradnim osebam vodnik med ljudmi, ki so kot gledalci prisotni na mestu izvedbe preizkusa, spusti psa z vrvice in ga pusti, da se nemoteno giba med prisotnimi gledalci. Na sodnikov znak vodnik pokliče psa, ga pripne na povodec in ga postavi v osnovni položaj. Sledi pregled identifikacije psa (mikročip ali tetovirna številka). Pes naj bi pri pregledu ostal miren, naj ne bi kazal strahu ali agresije. Vsak izrazito popadljiv ali plašen pes bo izključen iz nadaljnjega ocenjevanja.
- Vodnik s psom prikaže osnovno shemo proste vodljivosti po programu B-BH (brez skupine) in vajo prostor v gibanju z odpoklicem.

- Nato psa in vodnika tesno obstopi skupina tam prisotnih ljudi. Med skupino se nahaja tudi ocenjevalec, ki ves potek tako lahko ocenjuje. Tudi tu naj bi pes ostal miren v osnovnem položaju in naj nebi kazal pretiranega strahu ali agresije.
- Potem ocenjevalec psa zadrži s povodcem, vodnik pa se od psa oddalji in se skrije psu iz njegovega vidnega polja. Ocenjevalec spusti psa, ki naj bi hitro stekel v smeri vodnika in ga hitro tudi poiskal.
- Sledi ponovitev prejšnje situacije, le da se vodnik ne skrije za zaslon, ampak se pomeša v gručo tam prisotnih gledalcev. Pes naj bi zopet hitro stekel v smeri kamor je odšel vodnik in ga med ljudmi tudi poiskal. Med ljudmi mora pes delovati sigurno in nemoteno iskati vodnika, dokler ga ne najde.

Drugi sklop vaj se imenuje PLEN. Pri tem sklopu se ugotavlja kakšen nagon plena ima posamezen pes in kakšne kvalitete je ta nagon (želja po plenu, igra s plenom, borbenost, reakcija na obremenitve med igro, reakcija ob ločitvi od predmeta...)

- Najprej se s tujim predmetom (igralna klobasa), ki ga vedno priskrbi organizator, poigrata vodnik in pes. Opazuje se način igre psa, borbenost, kakšen je ugriz med samo igro, intenzivnost igranja, reakcija na obremenitve med igro...
- Po tem se z istim predmetom s psom poigra še ocenjevalec. Ocenjuje se iste stvari kot pri prejšnji točki.
- Ocenjevalec s predmetom rahlo podraži psa, ki ga vodnik drži na povodcu in nato predmet skrije pod cca. 10 kvadratnih metrov veliko ponjavo. Vodnik psa spusti, da ta prosto steče in poskuša poiskati predmet. Tu se ocenjuje vztrajnost iskanja, sposobnost premagovanja težav... Vajo se ponovi vsaj dvakrat, na zahtevo ocenjevalca pa tudi večkrat.
- Uvodni postopek se ponovi enako kot pri prejšnji točki, le da se predmet skrije na višino in to tako, da je za psa viden. Pes do predmeta lahko pride, le da si mora dostop samostojno omogočiti s kakšni naskokom na različno podlago (odvisno od organizatorja) na višini. Ocenjujejo se enake lastnosti kot pri prejšnji točki, le, da je ocenjevalec pozoren na obnašanje psa pred obstoječo oviro in na morebitno obnašanje psa na višini.
- Enako kot pri prejšnji točki le, da se predmet ne vidi. Ocenjevanje je enako kot pri prejšnji točki.

Tretji sklop imenujemo TELESNE SPRETNOSTI, kjer se ugotavljajo telesne spretnosti psov, ki morajo premagati določene ovire. Ocenjuje se sposobnost premagovanja ovir, obnašanje psa med premagovanjem in pa sam odnos do težav s katerimi se pes med izvajanjem sreča. Pes naj se ovir ne bi bal in naj bi jih premagal brez večjih težav. Vaje se izvajajo prosto po želji vodnika (navezan ali nenavezan pes).

- Naskok na premično podlago. Podlaga je trdna vendar se ob dotiku psa zaziba. Opazuje se pasjo stabilnost in pa samo sigurnost psa na oviri.
- Prehod psa preko gredi, ki se ob prehodu psa čez polovico nagne kot gugalnica.
- Preskok preko 1 m visoke ovire, ki je lahko standardna kinološka skakalnica ali pa naravna ovira (grmovje, ograja...). Preskok je obvezno izvesti v obe smeri ovire.
- Preplezanje 1,8 m visoke plezalne stene. Stena je vedno kinološko standardna plezalna stena. Tudi tu je potrebno izvesti vajo v obe smeri.
- Prehod psa skozi tunel

Zadnji četrti sklop se imenuje VIZUALNI IN AKUSTIČNI DRAZLJAJI, pri čemer ugotavljamo reakcije psa na le te. Ocenjuje se obnašanje psa v situacijah, ko so izraziti določeni dražljaji. Zaželena je čim večja neobčutljivost psa na dražljaje, ki ga presenetijo. Vaje se lahko izvaja z navezanim ali nenavezanim psom le, da mora ta biti pod kontrolo vodnika.

- Prehod skozi zaveso iz platenk.
- Srečanje z bobnečimi in migajočimi platenkami. Pri hoji po določenem področju se kar naenkrat proti psu začnejo valiti med seboj navezane platenke, ki jih na vrvi vleče eden od pomočnikov. Opazuje in ocenjuje se reakcija psa.
- Vodnik s psom se sprehaja po nevtralnem terenu, lahko se gibata med ovirami, postavljenimi za druge vaje. Med tem se v njuni neposredni bližini iz primerne oddaljenosti nenadoma zatrobi.
- Reakcija psa na strel. Pes in vodnik sta oddaljena cca. 20 do 30 korakov, ko nekdo izmed organizatorjev dvakrat ustrelji s strašilno pištolo. Pri preizkusu mora pes ležati na prostoru ob vodniku, ki med preizkusom ne sme vplivati na psa. Opazuje se reakcija psa med in po strelu.
- Prehod preko neprijetnega materiala (gradbeni material in podobno). Vodnik psa lahko pelje navezanega ali nenavezanega preko nastavljenega materiala.

Vsak izveden sklop vaj ocenjevalec oceni z oceno od 1 do 10, pri oceni pa upošteva kvaliteto izvedbe posameznih vaj, ki so sestavni del posameznega sklopa. Končna ocena posameznega psa na področju ocene značaja npr. izgleda takole:

8 (socialnost) / 9 (plen) / 7 (telesne spretnosti) / 8 (vizualni in akustični dražljaji) = 8 / 9 / 7 / 8
Ocena, ki je še pozitivna in velja za posamezen sklop je 6. Za končno pozitivno oceno morajo biti pozitivno ocenjeni vsi štiri sklopi.

Vsi agresivni, popadljivi in za okolico nevarni psi bodo ob kazanju teh lastnosti med preizkusom izločeni iz nadaljnega izvajanja preizkusa. Če pes zaradi pretiranega strahu zapusti prostor kjer se preizkus izvaja in na večkratni vodnikov poziv ne kaže namere, da bi se vrnil se ga prav tako izloči iz nadaljnega preizkušanja.

Pes ali psica, ki je na vzrejnem pregledu negativno opravi-a preizkus, lahko le tega ponavlja na naslednjem vzrejnem pregledu.

Vsak pes ali psica, ki ni opravil preizkusa dvakrat je trajno izločen-a iz vzreje.

Ocenjevalec preizkusa mora biti sodnik za ocenjevanje dela športnih psov, ki ima tudi sam izkušnje pri šolanju belgijskih ovčarjev (in je vsaj z enim od njih opravil IPO-3) – **se odstrani**

24. člen

Pravilnik razlaga Državna vzrejna komisija za belgijske ovčarje. Dopolnitve in spremembe se sprejemajo na enak način kot sam pravilnik.

25. člen

Pravilnik je bil sprejet na redni seji delnega zbora sodnikov za ocenjevanje zunanosti belgijskih ovčarjev dne **9. 3. 2015** in stopi v veljavo takoj – [po potrditvi s strani KSV KZS in UO KZS.](#)

Ljubljana, 05. 03. 2015